

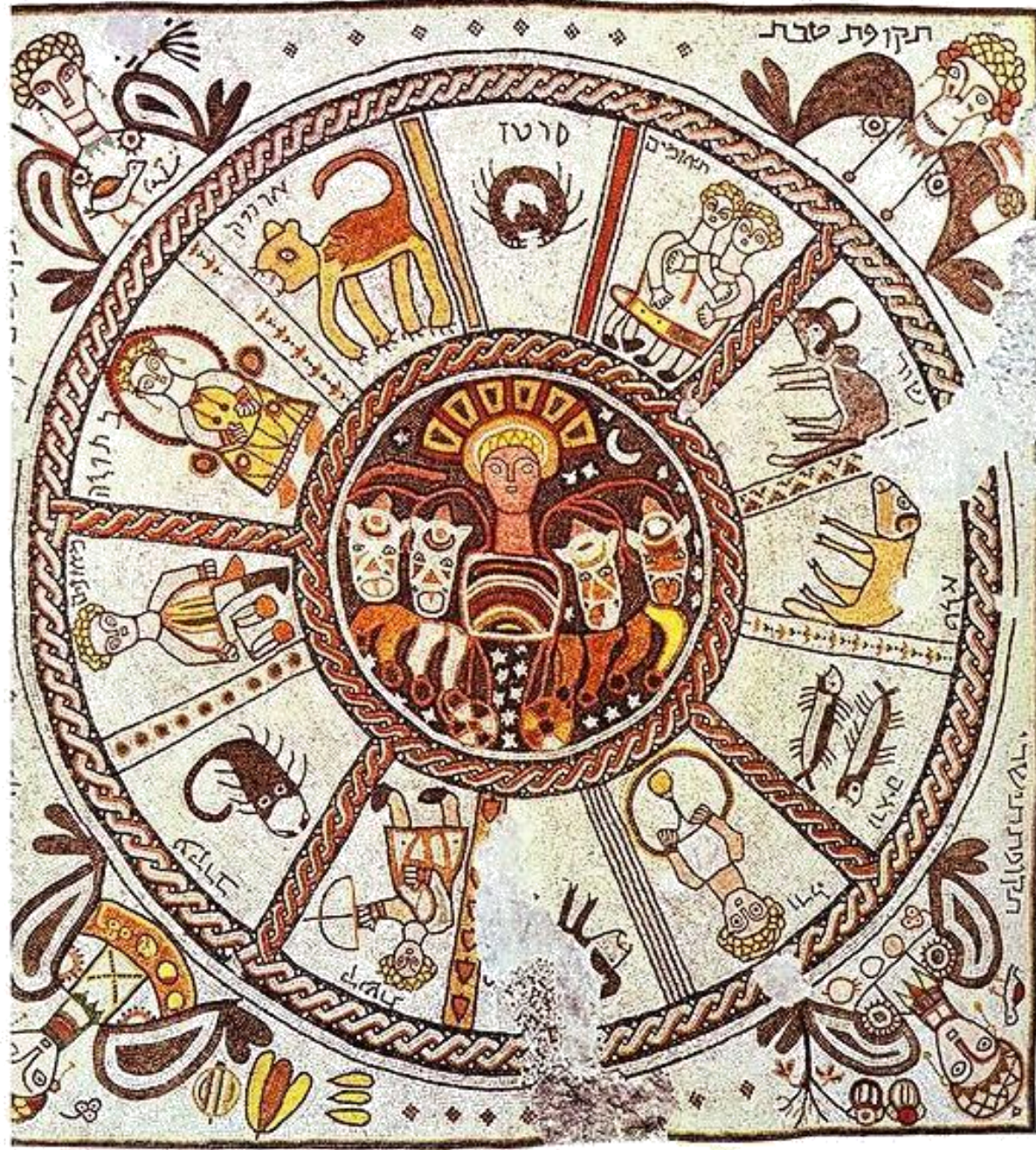
נחמדה מספר 16

בית הכנסת העתיק בבית אלפא

מספרים
בסמיכות

כתיבה ועריכה גרפית: עוזי רותם • יעוץ אקדמי: תמר וייל

פסיפס בבית אלפא
מתוך: ויקיפדיה העברית

בחורף 1928, יצאו כמה מחברי
 קיבוץ בית אלפא שבעמק יזרעאל
 לחפור תעלת מים בשביל השדות של הקיבוץ.
 בית אלפא היה אז קיבוץ צעיר, שהוקם שש שנים
 לפני כן.

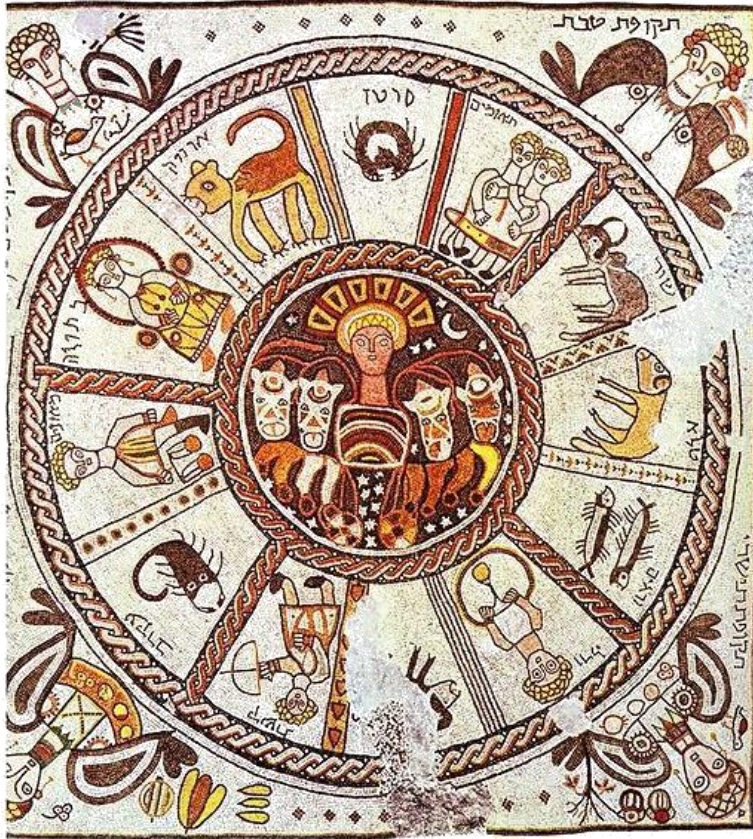
בְּזִמָּן שֶׁהַחֲבָרִים חָפְרוּ אֶת הַתְּעֵלָה,
פָּגַע הַטְּרַקְטוֹר בְּרִצְפַּת פְּסִיפָס שֶׁל בְּנִיין
עֵתִיק. הַחֹפְרִים הִפְסִיקוּ מִיַּד לַעֲבֹד וְקִרְאוּ
לְאַרְכֵּיאוֹלוֹגִים שִׁיבּוּאוּ לְבַדּוֹק אֶת הַמָּקוֹם.
לְמֵרוֹת הַגֶּשֶׁם הַיָּרֵב שִׁירַד בְּאֶרֶץ בָּאוֹתוֹ חוֹרֶף,
הַחֲלִיטוּ הָאֲרְכֵּיאוֹלוֹגִים לֹא לַחְכוֹת לְאֲבִיב אֲלֹא
לְהַתְּחִיל מִיַּד בַּחפִּירָה הָאֲרְכֵּיאוֹלוֹגִית.

במשך שישה שבועות, חפרו
הארכיאולוגים וגילו חלק ועוד חלק
מרצפת הפסיפס. כשהִסְתַּיְמָה העבודה, אפשר
היה לראות פסיפס יפהפה. בפסיפס היו כְּתוּבוֹת
בעברית, בְּאֶרְמִית וּבִיּוֹנִית. לְפִי הָאֲרֶכֶיטֶקְטוּרָה
של הבניין ולפי הכתובות, הבינו הארכיאולוגים
שהבניין הוא בית כנסת מן המאה השישית
לספירה.

בחלק המרכזי של הפסיפס
 רואים גלגל מזלות גדול.
 בארבעת הצדדים שלו יש
 ארבע נשים שהן **סַמֵּל**
 לארבע עונות השנה.
 במרכז גלגל המזלות אפשר
 לראות את הַלְיוֹס, אֵל השמש
 הַיָּוֹנִי עם ארבעה סוסים.
 הציור של הַלְיוֹס הוא סמל
 לזריחת השמש: בשמיים
 עדיין רואים את הירח ואת
 ה**כּוֹכָבִים**.

פסיפס בבית אלפא
 מתוך: ויקיפדיה העברית

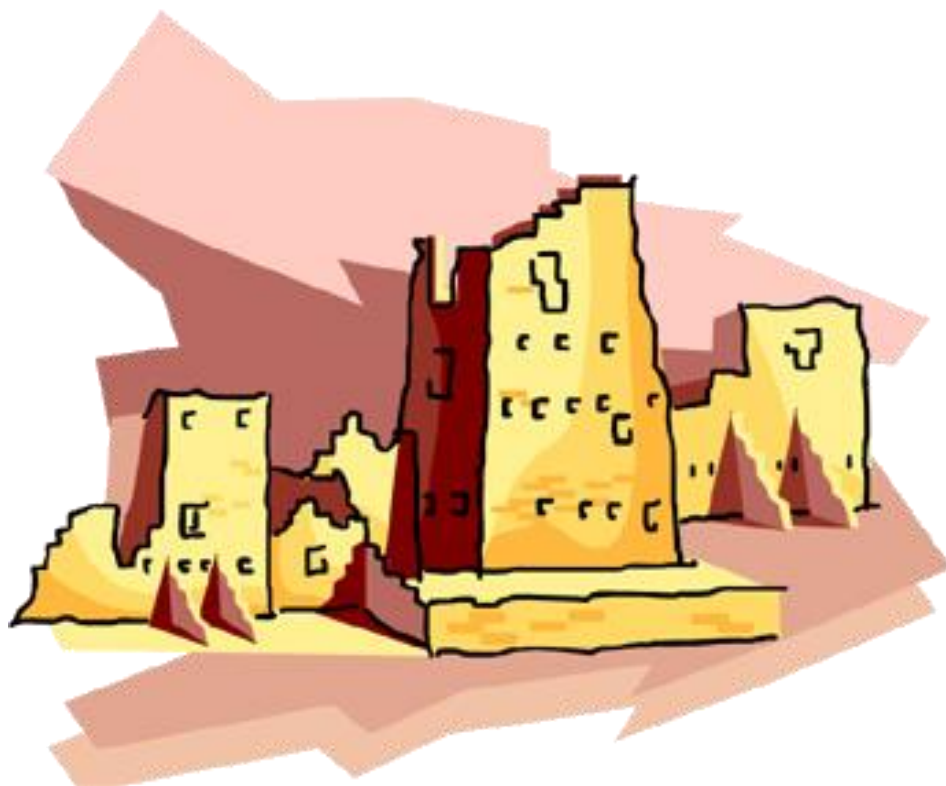
מה עושה אֵל יְוֹנִי בבית הכנסת?
 אלים יוונים וגלגל המזלות היו חלק
 מהאִמָּנוֹת באותה תקופה. את האומנות הזאת
 אפשר למצוא לא רק אצל היוונים אלא גם אצל
 היהודים, ואפילו בבתי הכנסת בארץ ישראל.

פסיפסים בבתי הכנסת של חמת
 טבריה (ימין) ושל ציפורי (שמאל)
 מתוך: ויקיפדיה העברית

בית הכנסת של בית אלפא **נְהָרִס**,
כנראה, ברעידת אדמה בסוף המאה
השישית. מאז, הפסיקו אנשים לבקר בו,
עד שהגיעו אליו חברי קיבוץ בית אלפא,
1,400 שנה אחרי שנהרס.

ארכיאולוג

המאה ה...

לספירה

לפני הספירה

לחפור

לגלות

נהרס

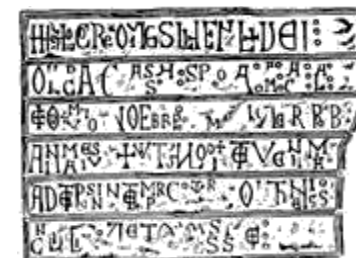
רעידת אדמה

ארכיטקטורה

פסיפס

כתובת

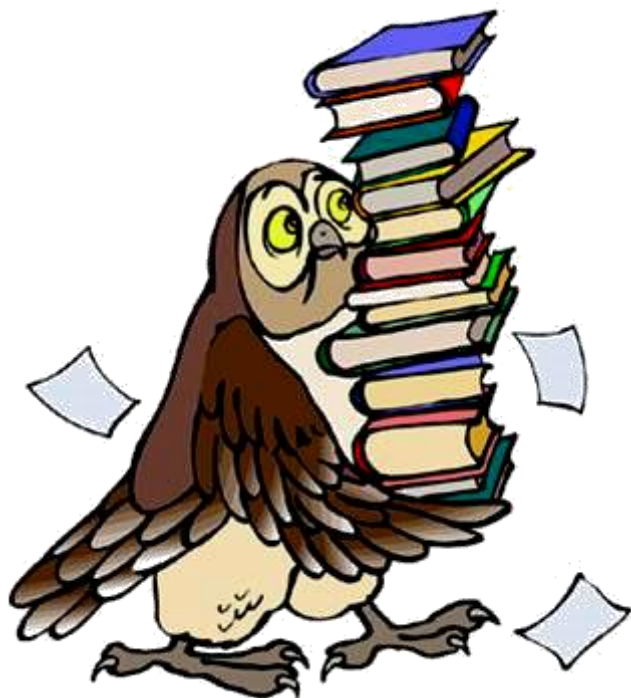
סמל

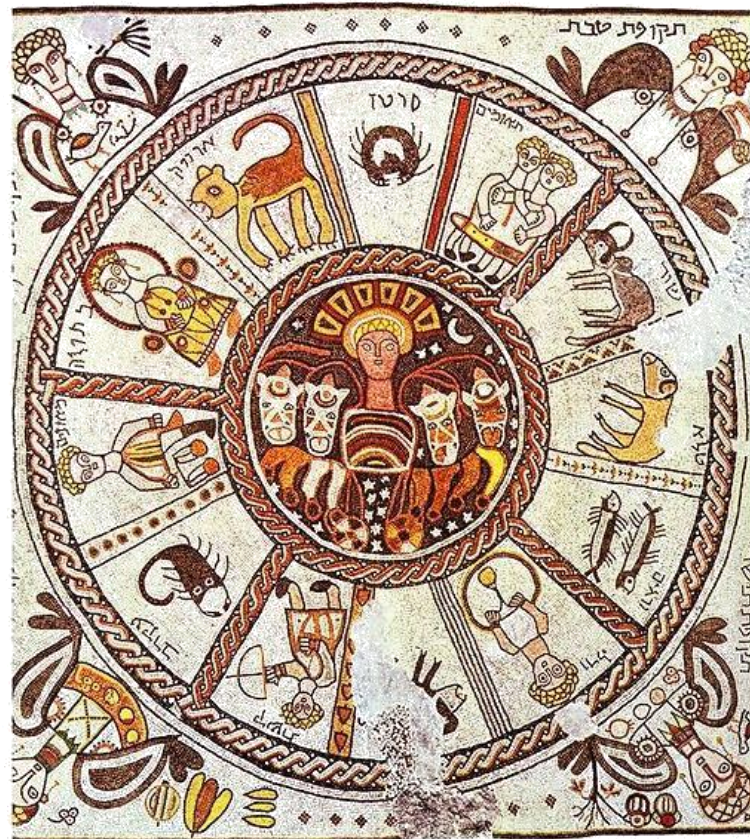

שיעורי בית :

• יחידה 16: תרגיל 1

• יחידה 16: תרגיל 2

פסיפס בבית אלפא
מתוך: ויקיפדיה העברית

בארבעת הצדדים של גלגל המזלות יש ארבע נשים.
ארבע הנשים הן סמל לארבע עונות השנה.

מספרים
קסמים

ארבעת הצדדים

ארבעה צדדים

ארבע הנשים

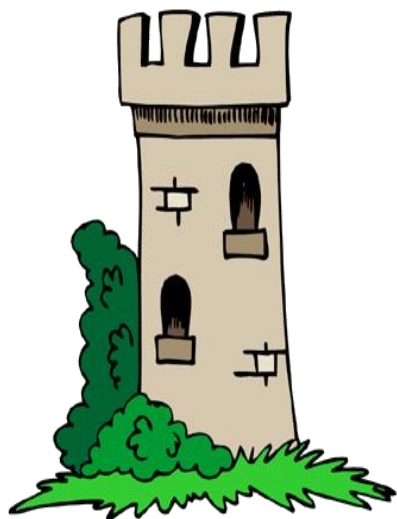

ארבע נשים

מספרים בסמיכות: זכר

בֶּחֳד אֶחָד	אֶחָד הַבְּחוּרִים
שְׁנֵי בְּחוּרִים	שְׁנֵי הַבְּחוּרִים
שְׁלוֹשָׁה בְּחוּרִים	שְׁלוֹשָׁת הַבְּחוּרִים
אַרְבָּעָה בְּחוּרִים	אַרְבָּעַת הַבְּחוּרִים
חֲמִישָׁה בְּחוּרִים	חֲמִישָׁת הַבְּחוּרִים
שִׁשָּׁה בְּחוּרִים	שִׁשָּׁת הַבְּחוּרִים
שִׁבְעָה בְּחוּרִים	שִׁבְעַת הַבְּחוּרִים
שְׁמוֹנָה בְּחוּרִים	שְׁמוֹנַת הַבְּחוּרִים
תִּשְׁעָה בְּחוּרִים	תִּשְׁעַת הַבְּחוּרִים
עֶשְׂרָה בְּחוּרִים	עֶשְׂרֹת הַבְּחוּרִים

1. בחצר יש עשרה ילדים.

עשרת הילדים משחקים יפה ביחד.

2. אני רואה שבעה כוכבים בשמיים.

גם את רואה את _____?

3. לפני שהעיר נהרסה היו בה חמישה מגדלים.

מספרים ש _____ היו יפהפיים!

4. בחומת ירושלים יש שמונה שערים.

את יודעת מה השמות של _____?

5. למכונית יש ארבעה גלגלים.

כל _____ חדשים.

6. על השולחן יש שישה ספלי קפה.

אתה מוכן בבקשה לשים את _____ במקום?

מספרים בסמיכות: זכר

בחור אחד	אחד הבחורים	(אלף)
שני בחורים	שני הבחורים	(אלפיים)
שלושה בחורים	שלושת הבחורים	שלושת אלפים
ארבעה בחורים	ארבעת הבחורים	ארבעת אלפים
חמישה בחורים	חמשת הבחורים	חמשת אלפים
שישה בחורים	ששת הבחורים	ששת אלפים
שבעה בחורים	שבעת הבחורים	שבעת אלפים
שמונה בחורים	שמונת הבחורים	שמונת אלפים
תשעה בחורים	תשעת הבחורים	תשעת אלפים
עשרה בחורים	עשרת הבחורים	עשרת אלפים

מספרים בסמיכות: נקבה

(מאה)	אחת ה בחורות	בחורה אחת
(מאתיים)	שתי ה בחורות	שתי בחורות
שְׁלוֹשׁ מאות	שְׁלוֹשׁ ה בחורות	שְׁלוֹשׁ בחורות
אַרְבַּע מאות	אַרְבַּע ה בחורות	אַרְבַּע בחורות
חֲמֵשׁ מאות	חֲמֵשׁ ה בחורות	חֲמֵשׁ בחורות
שֵׁשׁ מאות	שֵׁשׁ ה בחורות	שֵׁשׁ בחורות
שִׁבְעַת מאות	שִׁבְעַת ה בחורות	שִׁבְעַת בחורות
שְׁמוֹנֶה מאות	שְׁמוֹנֶה ה בחורות	שְׁמוֹנֶה בחורות
תֵּשַׁע מאות	תֵּשַׁע ה בחורות	תֵּשַׁע בחורות
(אלף)	עֶשְׂרֵי ה בחורות	עֶשְׂרֵי בחורות

1. בחדר יש **ארבע מנורות**.

מי הדליק את _____ ?

2. יש לי **שלושה כובעים** חדשים מדהימים.

קניתי את _____ **במחיר** מצוין – כמעט **חינם**!

3. יש לה **שתי טבעות** ביד ימין.

שלה מזהב. _____

4. כשהוא היה חייל הוא השתתף בכמה **מלחמות**.

ב _____ (1) _____ הוא נפצע ברגל.

5. בחנות יש עכשיו **שלוש מוכרות** ותשעה לקוחות.

_____ מנסות לעזור ל _____ .

6. בארון יש **חמישה סירים** ו**שש מחבתות**. תוציא בבקשה

את _____ ואת _____ מהארון.

300

4,000

800

6,000

900

200

8,000

5,000

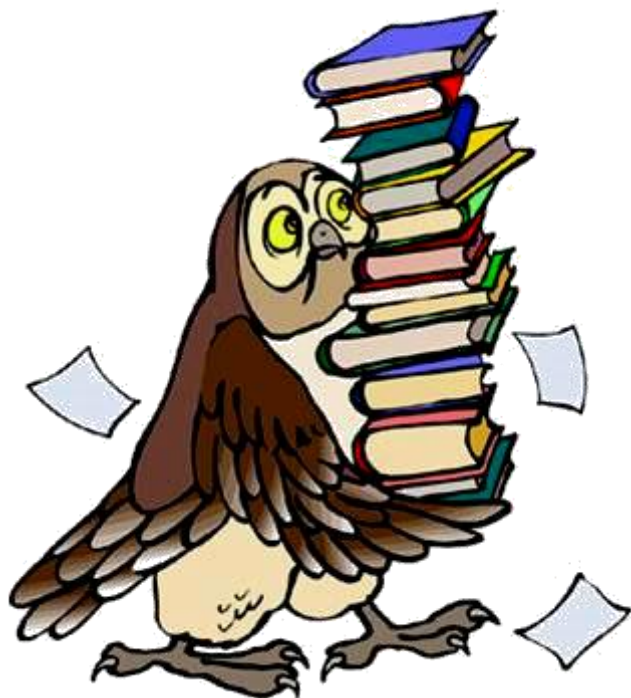
700

2,000

שיעורי בית :

• יחידה 16: תרגיל 3

• יחידה 17: תרגיל הכנה

להתראות

בשיעור הבא !